

Ovo su radna mesta na kojima se KORONA najlakše i NAJBRŽE PRENOSI

<https://www.blic.rs/biznis/privreda-i-finansije/ovo-su-radna-mesta-na-kojima-se-korona-najlakse-i-najbrze-prenosi/ndqh39y>

Virus korona proširio se toliko da sada praktično svako poznaje nekoga ko je ili trenutno zaražen ili je već bio zaražen kovidom-19. Rizik od potencijalne zaraze je na svakom koraku, ali su neka radna mesta po prirodi više izložena opasnosti. To su, prema procenama, fabrike, trgovine i uslužne delatnosti, pored bolnica i domova za stare.

Zapravo, kako stručnjaci objašnjavaju, najviši nivo potencijalne zaraze je na mestima gde su radnici procesima rada usmereni jedni na druge, u kolektivima gde ne može da se smanji broj zaposlenih koji su istovremeno na jednom mestu, kao i u uslužnim delatnostima gde je velika cirkulacija ljudi.

"Sada i nema mesta gde korona nije ušla. Virus je i u državnoj upravi i u socijalnoj zaštiti, ali je sigurno da najpre uđe na mesta gde nije moguć rad od kuće. Tako su to fabrike, trgovine i usluga generalno", kaže za "Blic Biznis" predsednica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata Srbije (ASNS) Ranka Savić.

Fabrike

Kako naša sagovornica objašnjava, u mnogim fabričkim halama je nemoguće napraviti potrebnu distancu, barem ne onoliko kolika se preporučuje, jer se mašine za rad ne mogu pomerati na taj način.

"To se pokušava sada srediti preraspodelom radnog vremena, odnosno da se prosto ubacuje i treća smena svuda gde je moguće i da se rastereti, koliko je moguće, proces proizvodnje, da bi uopšte trajao", ocenjuje Savić.

Najveća zaražavanja su upravo na tim mestima, jer su radnici prosto "vezani jedni za druge" procesom proizvodnje.

Restorani, kafići, trgovine

Još od početka pandemije, epidemiolozi su isticali da je najveće žarište prenosa virusa tamo gde je velika grupa mladih ljudi, odnosno u kafićima, barovima, klubovima.

Kako su navodili, često ti mladi ljudi nemaju nikakve simptome, te možda i nesvesno nekoga mogu da zaraze. Tu su praktično u opasnosti, ne samo gosti koji posećuju takva mesta, već pre svega oni koji ih uslužuju, imajući u vidu sa koliko potencijalno zaraženih, a asimptomatskih ljudi i dođu u kontakt.

"I oni recimo, koji donose virus u porodice su uglavnom mlađi članovi koji idu na takva mesta, te je definitivno to najveće žarište, ali je svakako najveća stopa prenosa virusa tamo gde je nemoguće smanjiti trenutno broj ljudi u kolektivu", kaže Ranka Savić.

Kancelarije, "open space"

Zatvoren prostor, manje kancelarije, ali i takozvani "open space" prostor mogu biti velika žarišta i to posebno ukoliko ne postoji prirodna ventilacija i ukoliko je klim grejanje.

S tim u vezi i butici, tržni centri, prodavnice, ukoliko se ne poštuju mere, mogu biti pogodno tlo za širenje virusa.

Najveća stopa zaraze u domaćinstvima

Prema istraživanju Imperial College London Covid-19 Response tima, "najveća opasnost" od zaražavanja, odnosno najviša stopa prenosa virusa generalno u društvu je nije na putovanjima ili recimo javnim okupljanjima, već u domaćinstvu.

Istraživači su proučavali brzinu prenosa virusa u različitim uslovima i ustanovili da je brzina prenosa veća u kućama nego na društvenim okupljanjima, putovanjima, radnom mestu ili nekim povremenim bliskim kontaktima. Šansa, kako navode, za prenos infekcije u domaćinstvu iznosi 21,1 odsto.

Istakli i da je razumevanje uslova u kojima najčešće dolazi do zaraze neophodno kako bi se smanjio prenos, a istovremeno uravnotežio ekonomski učinak.

“Od 1. januara 200.000 ljudi ostaće bez posla”

“Da će od prvog januara bez posla ostati oko 200.000 ljudi, to je vrlo realno i izvesno”, tako probleme sa kojima se suočavaju mali privrednici i njihovi zaposleni opisuje Milena Amon iz Zaštitnika preduzetnika i privrednika Srbije. To udruženjeu sredu je organizovalo protest ispred zgrade Ministarstva finansija, gde je od nadležnih zatražilo podršku i pomoć za opstanak.

“Tih 200.000. to je oko petina zaposlenih u malim i mikro preduzećima. Znamo da su prihodi nekima pali za 90 posto, a ne za petinu. Zna se koji troškovi se prvo eliminišu, oni troškovi koje čovek, jednostavno ne može da isplati. Nijedan ozbiljan poslodavac neće dozvoliti sebi da zadrži zaposlenog kojem ne može da isplati zaradu”, to je računica koju nam Amon objašnjava.

Ona podseća da u januaru prestaje zabrana otpuštanja svima koji su uzeli minimalce od države. Upravo zato će, po svemu sudeći, Nova godina, umesto bogate trpeze i poklona, nekima doneti otkaz.

“Taj novac je služio da se isplati delimična zarada zaposlenima. Međutim, svi porezi i doprinos za te zarade su pali na teret poslodavca. Na teret poslodavaca je palo još pet i po meseci zabrane otpuštanja, tako da su se mnogi našli u velikom minusu i gubitku zbog tih mera”, nezadovoljna je naša sagovornica.

Sve je palo na pleća poslodavaca, a ispaštaće ne samo oni, već i brojni zaposleni koji su baš tim platama izdržavali svoje porodice. Ipak, postoje predlozi koji bi mogli da poprave stvar.

“Trebalo bi da se obezbedi namenska pomoć ugroženim sektorima, po modelu kako su to neke druge zemlje radile. Mnoge zemlje su obezbeđivale i kompletne zarade za zaposlene, obezbeđivale su pokriće troškova do nekog procenta, na primer, 75 posto, za one kojima je prihod pao u odnosu na prethodnu godinu. Tu se mogu napraviti neke kategorije, pa da se u skladu sa time koliko je nekome opao prihod da se da neka pomoć. Ima tu raznih modela šta je moguće učiniti, ali mi čak ni one najjednostavnije stvari nismo uradili. Na primer, prekinuti sa naplatom akontacije poreza na dobit, jer je to jedna apsurdna kategorija, to je porez koji država naplaćuje unapred. Mnogi privredni subjekti, koji su prošle godine dobro poslovali, platili su porez i sada treba da plate taj porez unapred, a ove godine nemaju dobit, imaju gubitak”, samo su neki od predloga koji su stigli iz redova Zaštitnika preduzetnika i privrednika Srbije.

Način da se pomogne privrednicima je da se u ovom momentu ne uvode nikakvi novi nameti. Mnogima je na naplatu stigla0 takozvana ekotaksa. Naša sagovornica tvrdi da se ta sredstva ne koriste namenski, a za privrednike je to trošak od 20.000 dinara.

Umesto razgovora, dogovora i zajedničkog rada na tome da privrednici prežive, danas su stigle nove mere koje dodatno ograničavaju rad malim privrednicima.

“Butik ne može da radi posle 17h, a Lidl može da radi do 21h kao prehrambena radnja. Taj Lidl, takođe, prodaje i odeću. Zašto onda taj butik ne može da prodaje odeću?”, pita se naša sagovornica.

Amon ocenjuje da je ponovo reč o nedefinisanim i nedovoljno pravednim merama.

“Opet je nedefinisana mera i opet su dvostruki aršini u pitanju, Opet se stiče utisak da se namešta posao velikim lancima, a da se uništavaju mali. Pogrešna slika se stvara takvim postupanjem”, smatra Amon.

Nakon protesta, predstavnici Zaštitnika preduzetnika i privrednika Srbije najavljuju nove, radikalnije mere, kako bi ih čuli nadležni donosioci odluka, oni od kojih zavisi njihova sudbina i sudbina njihovih zaposlenih.

“Radikalizovaćemo proteste, ako ne bude reakcije. Jedna od ideja je i da se sledeći protest organizuje sa vozilima, da se ne bi potezalo pitanje oko epidemioloških mera. To bi izazvalo haos na ulici, što nama nije cilj. Nama je cilj da sednemo za sto i da dogovorimo model za naš opstanak, a ne da maltretiramo sugrađane”, zaključuje Amon.

Puniće kasu iz naših džepova: Ovi porezi nas čekaju u 2021.

<https://nova.rs/vesti/biznis/punice-kasu-iz-nasih-dzepova-ovi-porezi-nas-cekaju-u-2021/>

Država očigledno traži nove načine da popuni kasu ispražnjenu usled epidemije koronavirusa, a jedan od pozdanih načina za to je povećanje nameta građanima koji će, po svemu sudeći, u predstojećoj godini biti brojni - od povećanja akciza na cigarete i rezani duvan, preko uvećanja pretplata za RTS do oporezivanja kotlarnica, šupa, bunara, kokošinjaca...

Predlog zakona o izmenama zakona o privremenom utvrđivanju načina naplate takse za javni medijski servis ušao je u skupštinsku proceduru 27. novembra.

Izmene ovog zakona, ukoliko se usvoje, za građane Srbije će od 1. januara značiti plaćanje pretplate za RTS i RTV u iznosu od 299 dinara, umesto dosadašnjih 255.

Visina ove dažbine već tradicionalno raste svake godine, pa je tako početkom 2019. godine sa 150 dinara uvećana na 220, da bi početkom tekuće godine skočila na 255.

Krajem novembra predložene su i izmene i dopune Zakona o akcizama, kojima se utvrđuje kako će se porez na cigarete, nesagorevajući duvan i tečnost za punjenje elektronskih cigareta uvećavati od 2021. do 2025. godine.

Predviđeno je da akcizno opterećenje za cigarete sa sadašnjih 70 evra do 2025. godine dosegne minimum koji postoji u Evropskoj uniji od 90 evra.

Prvo povećanje će se desiti već u januaru naredne godine, kada će, kad se u obzir uzme i PDV, proizvođači povećati cenu paklice za po 10 dinara, pa će najjeftinije zadovoljstvo pušače koštati 270 dinara, a oni koji vole kvalitetniji duvan moraće iz džepa da izdvoje i 400 dinara.

Porezi na šupe, kotlarnice, bunare, golubarnike, bazene

Novim izmenama Zakona o porezima na imovinu, čiji je nacrt Ministarstvo finansija objavilo krajem oktobra, građanima se na teret stavljaju novi nameti i "olakšice".

Za sve što služi za proizvodnju hrane – svinjci, kokošinjci, pušnice, ambari, objekti za traktore, za stočnu hranu – građani će biti oslobođeni poreza na imovinu, objasnili su ranije iz Ministarstva finansija za Nova.rs.

Ovde, međutim, postoji jedno ograničenje – oni koji su ove objekte trajno ustupili drugima radi zarade, porez će morati da plate.

"Dakle, ovi objekti jesu, a i dalje su predmet oporezivanja, ali se porez neće plaćati već će se ostvarivati poresko oslobođenje", naveli su u Ministarstvu.

Na ostale objekte koje građani imaju u dvorištu – šupe za ogrev, kotlarnice, bunare, golubarnike, podrume, cisterne, bazen – porez će morati da se plati.

Ovi pomoćni objekti po novom nacrtu zakona će se svrstati u istu grupu sa garažama, a njihove prosečne cene utvrđuju opštine i gradovi na osnovu prometa u svakoj zoni.

Iz Ministarstva tvrde da je u pitanju smanjenje poreza jer su se ovi objekti do sada razvrstavali kao i oni u čijoj su funkciji – kuće za stanovanje ili poslovne zgrade. U praksi, međutim, stvari stoje drugačije.

Njihova kvadratura se do sad praktično nikad nije ni zaračunavala – država nije ni znala da ih imamo, pa smo na njih plaćali porez od 0 dinara.

Pre tri godine je na opštine izvršen pritisak da popišu sve "pomoćne objekte" na svojoj teritoriji pa država sad ima na osnovu čega od 1. januara da šalje nove račune za porez.

Zatezanje poreza za frilensere

Poreska uprava pozvala je krajem oktobra frilensere i sve one koji prihod ostvaruju u inostranstvu da sami prijave porez, jer su već identifikovani.

Tom prilikom je saopštila da je ustanovljena visoka stopa nepoštovanja poreskih propisa koji su već godinama na snazi.

Poreska je od frilensera, koji to nisu uradili, zatražila da izmire obaveze za proteklih pet godina i zapretila kaznama koje idu čak do 10 godina zatvora.

Iako je jasno da je porez koji bi trebalo da plate frilenseri izuzetno visok i neretko premašuje 50 osto zarade, njegovo izračunavanje nije nimalo jednostavno i nosi brojne začkoljice.

U poslednja dva meseca, frileseri su više puta dizali svoj glas protiv ovako visokih nameta i pisali peticiju.

Poreska uprava i Ministarstvo finansija su, međutim, ostali postojani u nameri da na račun frilensera obezbede priliv novca, pa bi u narednoj godini mogli u tome da imaju i više uspeha.

Da li su gastarbajteri sledeći?

Prema Zakonu o porezu na dohodak građana, i svi građani Srbije iz dijaspore, koji u Srbiji imaju stan, kuću ili firmu, u obavezi su da plaćaju porez na dohodak građana kao i doprinose za socijalno, tj. penzijsko-invalidsko i zdravstveno osiguranje.

Oni mogu biti oslobođeni poreza na dohodak ili dela tog poreza u Srbiji, ukoliko je u zemlji gde žive plaćen porez na njihovu platu, a Srbija sa tom zemljom ima ugovor o izbegavanju dvostrukog oporezivanja.

No i tada, doprinosa za socijalno osiguranje ne mogu da se oslobode i dužni su da ih plate u obe zemlje.

Ni ovde nije reč o novom zakonskom rešenju, jer ono godinama postoji, samo je sada aktuelizovana priča o njemu. To bi međutim, mogao da bude uvod u pretnje Poreske uprave, koje su nedavno upućene na račun frilensera.

Tri scenarija propasti “Er Srbije”

<https://nova.rs/vesti/biznis/tri-scenarija-propasti-er-srbije/>

Najnormalnije bi bilo da "Er Srbija" ode u stečaj s obzirom da je u pitanju kompanija koja je već pojela svoj kapital, ali to nije jedini mogući scenario, kaže za Nova.rs profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Ljubodrag Savić komentarišući izjavu predsednika Fiskalnog saveta Pavla Petrovića da je "Er Srbija" ispunila uslove za stečaj.

“Akumulirani gubici su “pojeli” kapital preduzeća, što u formalnom smislu znači da su ispunjeni uslovi za stečaj”, rekao je Petrović za novi broj nedeljnika NIN.

Objasnio je i da pandemija nije direktni uzrok tih problema, ali ih je ogolila, pa preduzeće umesto redovnog manjka gotovine od 30 miliona evra u 2020. godini ima manjak od 60 do 70 miliona evra.

Savić kaže za Nova.rs da, gledano iz ekonomskog ugla, za “Er Srbiju” ne postoji drugo objašnjenje od onog koje je dao profesor Petrović.

“Ako ‘Er Srbija’ već pet godina, iz godine u godinu, beleži sve veći gubitak, ako država servisira taj gubitak i ako je ocena Fiskalnog saveta da to može dostići čak i dvesta miliona evra, odnosno da su gubici pojeli kapital kompanije, gledano iz ekonomskog ugla, nema drugog načina nego da po sili zakona ta kompanija ide u stečaj”, objašnjava profesor.

Pandemija nije ključ propasti

Profesor na Ekonomskom fakultetu u Ljubodrag Savić kaže za Nova.rs da pandemija koronavirusa jeste uticala na to da gubici Er Srbije u 2020. godini budu znatno veći, ali da bi oni svejedno rasli.

“Ove godine je dobar deo aviona bio prizemljen u celom svetu, što je uticalo i na sve kompanije. Ali taj gubitak “Er Srbije” je iz godine u godinu i bez toga sve veći i nema mnogo perspektive da se to zaustavi”, kaže Savić.

Problem je, kako kaže, što “Er Srbija” nije samo srpska kompanija, već zajednička sa Etihadom.

“Ja kao građanin, kao i svi ostali, ne znam čak ni najelementarnije elemente iz ugovora koji je Srbija sklopila sa Etihadom. Ne znam šta tamo piše, pa mogu samo da pretpostavim da se država ponaša na način na koji se ponaša jer je na sebe preuzela neke obaveze. A neka obaveza može biti da ako raskine ugovor i otera preduzeće u stečaj mora da plati odštetu, koja nije mala”, kaže profesor.

Dodaje da se ne vidi drugo objašnjenje za upravljanje kompanijom koja “pravi toliki gubitak, koji je iz godine u godinu sve veći, u situaciji gde se ne vidi svetlo na kraju tunela – gde nema nazad, samo napred u propast.”

Tri moguća scenarija

Na pitanje šta očekuje da se u skorijoj budućnosti desi sa “Er Srbijom”, odgovara da za to postoje tri moguća scenarija.

“Prvi je da ‘Er Srbija’ zaista ode u stečaj – to je varijanta koja je iz zakonskog ugla gledano najnormalnija i koju verovatno većina građana očekuje ako posmatra koliko ih košta. Drugi je da država nastavi da se ponaša kao što se ponašala – dakle da sve gubitke pokriva iz bužeta, pa dokle stignemo. Treći je da država počne malo da zateže, u smislu da neće da izvršava svoje obaveze, i onda bi druga strana verovatno tražila hitan stečaj – jer oni ne mogu da funkcionišu ako država ne servisira sve što je preuzela”, kaže Savić.

Smatra da su tri pomenute opcije realne, a ono što nije realno je da Srbija traži drugog strateškog partnera “jer ga u ovom trenutku neće naći”.

Sa druge strane, ni od rukodstva Etihada se ne može očekivati da donese novac za oporavak kompanije koja je u većinskom vlasništvu Srbije.

“Ne govorim ništa loše o Arapima, govorim uopšteno o strancima, o tržišnoj kompaniji koja ceni svoje vreme, svoj novac, svoje resurse i potencijale”, objašnjava Savić i zaključuje:

“Sve dok imaju korist u Srbiji oni će ostati, a da li Srbija to treba da plaća, ne treba.”

Radovanović: Srbija je na ivici katastrofične situacije

<https://nova.rs/vesti/drustvo/radovanovic-srbija-je-na-ivici-katastroficne-situacije/>

Epidemiolog Zoran Radovanović kazao je da su nove mere u borbi protiv koronavirusa trebalo da budu uvedene u septembru ili oktobru, kao što je predlagalo udruženje "Ujedinjeni protiv kovida", a da je Srbija u "katastrofičnoj ili na ivici katastrofične situacije".

On je za Njuzmaks Adriju izjavio da su zaključavanje i policijski čas krajnja mera, da se situacija još može sanirati drugim merama, ali da “Krizni štab izgleda nije sasvim svestan svoje uloge”.

“Za (nedostatak mera) tokom drugog talasa nam je jasno, trebalo je uspavati građanstvo, da idemo na glasanje... U aprilu je bilo razumno da ne idu ljudi u zdravstvene ustanove, nego da zovu telefonom epidemiologa, ali nikome nije bilo jasno da epidemiologa i telefonskih linija ima malo”, rekao je Radovanović.

On je takođe ocenio i da je “epidemiološki zločin” kada se pomešaju zdravi i bolesni građani u relativno malom prostoru, kakav su kovid-ambulante, te da je i o tome trebalo voditi računa.

“Veliko je razočarenje što je Lekarska komora potpuno pasivna u ovoj situaciji. Komora i Etički odbor komore do sada su morali da reaguju... Mora da se pojavi neko ko ima autoritet, kome narod veruje, obzirom da se Krizni štab diskreditovao”, kazao je Radovanović.

Epidemiolog dodaje i da se dokument sa petnaestak mera koje su “Ujedinjeni protiv kovida” zvanično dostavili na pisarnici Ministarstva zdravlja, a koji se ticao svih ovih primedbi, do “petog sprata ministarstva negde zagubio”.

DOJČE VELE/DANAS

DW: Srbiji preti eksplozija rada na crno

<https://www.danas.rs/ekonomija/srbiji-preti-eksplozija-rada-na-crno/>

Državna pomoć tokom pandemijske krize odložila je talas otkaza. Ali bi već od januara on mogao da se oseti punom silinom, kažu stručnjaci. Pretpostavlja se da će mnogi poslodavci posegnuti za radom na crno.

„Idemo sa brzom isplatom još jedne zarade, pričam o turističkim agencijama, turističkim vodičima, turističkim pratiocima, rent-a-car agencijama, ugostiteljima i hotelijerima“, rekao je predsednik Aleksandar Vučić u četvrtak. „To je ukupno 72.500 ljudi, u roku od deset dana dobiće po jednu minimalnu zaradu za svakoga.“

Već u petak je Vlada izvojila bezmalo dve milijarde dinara za tu meru. S obzirom da je minimalac oko 30.000 dinara, sva je prilika da novac neće dobiti 72.500 ljudi, kako kaže predsednik, već oko 66.000 njih.

Međutim, da li će to biti dovoljno da spreči dramatični talas otkaza i prelaska ljudi u rad na crno? Na takav scenario na početku iduće godine upozoravaju i sagovornice DW.

Krajem godine ističu tri meseca tokom kojih poslodavci, koji su uzeli drugu državnu pomoć – dva puta po 60 odsto minimalca za zaposlene – nisu smeli da otpuste više od deset odsto zaposlenih, inače bi morali da vrate svu pomoć koju su dobili.

Kako je govorio ministar finansija Siniša Mali, pomoć je tada dobilo 235.000 firmi, odnosno, više od milion radnika, a zbog isteka ovog roka u stručnoj javnosti se govori da bi privredu Srbije od januara mogao da zadesi talas otkaza.

Posebno jer od januara poslodavci treba da počnu sa isplatom poreza i doprinosa na minimalce koje je država dala njihovim zaposlenima, i može se očekivati da brojne firme neće moći da ispune te obaveze.

Borba za opstanak

Sagovornice DW očekuju da će neki poslodavci probati da ove probleme reše tako što će izbegavati plaćanje poreza i doprinosa – to jest, zvanično otpustiti radnika da bi ga zaposlili na crno.

„Ko je bio u neformalnom sektoru, on će ostati tamo, a pretpostavljam da će ih više ući u neformalni sektor“, kaže za DW Jelena Žarković, vanredna profesorka na Ekonomskom fakultetu u Beogradu.

„Zna se da među ugostiteljima ima dosta neprijavljenih radnika, a minimalac će biti uplaćen samo za one koji su formalno zaposleni. U suštini je to osmišljeno da bi se amortizovao pad koji će uslediti početkom 2021. godine“, dodaje Žarković.

Sa ocenom da će broj neformalno zaposlenih porasti saglasna je Sarita Bradaš, istraživačica Fondacije Centar za demokratiju. Dosadašnje mere su odložile krizu, pa Bradaš naglašava da ćemo njene razmere videti tek od 1. januara.

„Može da se desi, pogotovo što su u najvećem problemu preduzetnici i mikropreduzeća, da dođe do prelaska ljudi iz formalnog sektora u neformalni, kako bi nekako preživeli na tržištu“, dodaje ona u razgovoru za DW.

U petak je direktor Nacionalne asocijacije turističkih agencija Srbije (YUTA) Aleksandar Seničić za agenciju Beta rekao da je svaka pomoć dobrodošla, ali da je nedovoljna i zakasnela jer je već dosta radnika otpušteno.

Novе mere i novi rizici

Od petka je, u sklopu borbe protiv pandemije, rad ugostitelja i firmi koje se bave uslužnim delatnostima ograničen do 17 časova radnim danima, dok će tokom vikenda za njih biti svojevrsan *policijski čas* – biće zatvoreni od petka u 17 sati do ponedeljka u 5 ujutru.

Tako će ove delatnosti, uz turizam i hotelijerstvo, ponovo najviše nastradati, s obzirom da su i prilikom zatvaranja na proleće potpuno ostale bez prihoda.

Da stvar bude gora, tek treba da se vidi da li će ove mere – debelo zakasnele, po oceni pojedinih članova Kriznog štaba – biti dovoljne da uspore zahuktalu epidemiju, ili će biti potrebne još drastičnije, što bi ugrozilo i druge grane privrede.

Podsetimo, država je za 2021. godinu zacrtala realni rast BDP od šest odsto, što je Fiskalni savet ocenio kao „optimističnu prognozu“ koja „lako može da se ne ostvari“.

Nije samo „na crno“

Osim ovih sektora, retko se u javnosti priča o čitavoj armiji ljudi koji su se prvi našli na udaru protivepidemijskih mera – neformalno zaposlenima.

Šta su neformalno zaposleni radnici? Na prvu loptu, deluje da je reč samo o onima koji rade na crno, odnosno, nemaju nikakav ugovor ili rade u neregistrovanim preduzećima. Međutim, reč je o svim onim radnicima koji nemaju ugovor o radu: dakle, i oni koji su bez ikakvog ugovora, i oni koji imaju ugovor o privremenim i povremenim poslovima, ugovor o delu.

„Mi smo radili istraživanje koje pokazuje da neformalno zaposleni imaju nižu zaradu po času rada od minimalne zarade“, kaže nam profesorka Žarković. „Dakle, ne samo da nemaju plaćene poreze i doprinose, nemaju zdravstveno osiguranje i sutra neće imati penziju ili će biti manja, čak je i njihova satnica niža od minimalne – uprkos tome što nema nikakve druge troškove za radnika. To je dodatni aspekt ranjivosti.“

Prema zvaničnim podacima Republičkog zavoda za statistiku (RZS), u periodu april-jun 2020. broj neformalno zaposlenih bio je čak za skoro 133 hiljade manji u odnosu na isti kvartal prošle godine.

Iako podaci godinama unazad govore da tokom drugog i trećeg kvartala značajno raste broj neformalno zaposlenih – prevažodno zbog sezonskih poslova u poljoprivredi – to se u drugom kvartalu nije desilo: sa 564 hiljade neformalno zaposlenih prošle godine, taj broj je u drugom kvartalu ove godine pao na 432 hiljade.

Ove sedmice je RZS objavio podatke iz Ankete o radnoj snazi za treći kvartal ove godine: broj neformalno zaposlenih jeste porastao, ali ne u istoj meri koliko je opao u drugom kvartalu – za 77,5 hiljada (ukupno 509 hiljada).

Treba, dakle, očekivati da ovaj broj još više poraste u prvim mesecima sledeće godine – i to na uštrb formalno zaposlenih – ali ove podatke ćemo imati tek kada bude objavljena Anketa o radnoj snazi za prvi kvartal 2021, odnosno, krajem maja.

Prava nezaposlenost 18 odsto

Da u Srbiji zapravo mnogo više ljudi traži posao nego što to pokazuje broj nezaposlenih iz Ankete o radnoj snazi, može se videti iz podataka o takozvanoj *podzaposlenosti*, objašnjava Sarita Bradaš.

„Mi kad vidimo da je stopa nezaposlenosti 7,3 odsto u drugom i devet odsto u trećem kvartalu – to je samo jedan deo ljudi. Drugi deo nezaposlenih RZS prikazuje kao ‘zastoj na tržištu rada’, a u stvari su to podaci o podzaposlenosti“, navodi Bradaš.

„To su nezaposleni koji žele da rade, ali ne traže posao. Oni se računaju kao neaktivni, jer je definicija nezaposlenog – onaj ko želi da radi i traži posao. Kada nezaposlenima pridružite ove koji su podzaposleni – žele da rade, ali ne traže aktivno posao – dođete do stope nezaposlenosti od preko 18 odsto u trećem kvartalu“, zaključuje Bradaš.

Zapošljavanje u javnom sektoru će biti lakše, ali se uvode nova ograničenja

<https://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/4176175/zaposljavanje-javni-sektor-nova-pravila.html>

Za radnu knjižicu u javnom sektoru od sledeće godine se neće čekati zeleno svetlo Vlade – to predviđaju Izmene zakona o budžetskom sistemu. Popuštanje zabrane zapošljavanja u javnom sektoru najpre će se sutra, između ostalog, razmatrati na skupštinskom Odboru za finansije. Dan kasnije i pred poslanicima.

Do stalnog posla u državnim preduzećima i ustanovama od 1. januara ići će se kraćim putem, ali ne bez prepreka. Zapošljavanje će posle sedam godina biti lakše, ali sa novim ograničenjem – broj novozaposlenih ne sme da bude veći od 70 odsto ukupnog broja onih koji su prestali da rade u prethodnoj godini.

"Želja je bila da se taj sistem ne olabavi, nego da se na neki način uredi tako da ne treba svaki zaposleni ili novozaposleni da ide na komisiju za zapošljavanje vlade, već da se odgovornost prenese na institucije koje zapošljavaju", rekao je ministar finansija Siniša Mali.

Zaposlenih u Elektroprivredi Srbije je više od 25 i po hiljada. Iako stručnjaci procenjuju da je deseti deo zaposlenih višak, iz tog preduzeća tvrde - nedostaje im kvalifikovana radna snaga.

"Kada se pojavi grupa kvalitetnih montera koji žele da rade u EPS-u, grupa rudara, mi imamo problem da ih zaposlimo i oni da bi obezbedili egzistenciju odu na drugu stranu. Mislim da će ova zabrana zapošljavanja dati mogućnost da tu izniveliramo broj zaposlenih i da rešimo problem", navodi direktor EPS-a Milorad Grčić.

Korak ka rešenju problema - tako odluku vlade ocenjuje Svetska banka. Fiskalni savet upozorava da se problem neće rešiti.

"Rizik je da ćemo ponovo imati zapošljavanje u pogrešnim sektorima, da i dalje nećemo rešiti te strukturne neravnoteže. Dokle god mi nemamo tehničke analize, uključujući i taj centralni registar da znamo ko su tih pola miliona zaposlenih u javnom sektoru, na kojim pozicijama, uz koje kvalifikacije, mi ne možemo da sprovedemo ni suštinsku reformu platnih razreda ni racionalizaciju javne uprave", istakao je Nikola Altiparmakov, član Fiskalnog saveta.

"Ono što treba raditi u narednom periodu je da se aktuelna sistematizacija koju imaju korisnici budžetskih sredstava da se ona unapredi i daju pravu sliku o stvarnim potrebama o broju zaposlenih u skladu sa mandatom institucije. Ono u čemu Svetska banka pomaže je da novi sistem za uplaniranje kadrova i zapošljavanje bude usvojen najkasnije do 2023.godine", dodao je Srđan Svirčev iz Svetske banke.

A do 2023. godine trebalo bi i da važe nova pravila o zapošljavanju u javnom sektoru koja, ako budu usvojena, stupaju na snagu od 1. januara.

Danas

Država molila da se ne zatvaraju kafići, a sad časti najstarije sa 75 miliona evra

Za karantin nema novca, ali penzionerima za Svetog Nikolu ima

<https://www.danas.rs/ekonomija/za-karantin-nema-novca-ali-penzionerima-za-svetog-nikolu-ima/>

Današnji simbol Deda Mraza nastao je, kažu, od hrišćanskog sveca Svetog Nikole, koji pada 19. decembra.

Baš pred ovaj praznik penzionerima stiže poklon ili jednokratna pomoć od 5.000 dinara, najavio je, ne Deda Mraz, već predsednik Srbije Aleksandar Vučić.

Tako će, prema njegovim rečima, oko 1,72 miliona penzionera dobiti po 5.000 dinara 17. ili 18. decembra i to će državnu kasu koštati oko 75 miliona evra.

„Ja znam da to ne znači mnogo onima koji imaju 78, 80 ili 90.000 dinara penziju, ali velikom broju njih koji imaju penziju ispod proseka, koji će sa ovim biti 29.500 dinara, to će mnogo značiti. Mnogo će značiti poljoprivrednim penzionerima, posebno za oko 750.000 njih koji primaju ispod 25.000 dinara. Srećan sam što smo ovaj novac uspeli da pronađemo“, rekao je Vučić gostujući na RTS-u.

Pomoć penzionerima je takođe bila deo i prvog paketa iz aprila kada je isplaćena jednokratna uplata od po 4.000 dinara što je ukupno iznosilo nešto preko 60 miliona evra.

Međutim, zanimljivo je kako je država „našla“ 75 miliona evra, a pre samo nedelju dana predsednik je apelovao na Krizni štab da vode računa o ekonomiji kada budu određivali epidemiološke mere, da se ne bi ugrozila isplata plata i penzija i njihovo povećanje od 1. januara.

Postavlja se pitanje ako je bilo novca zašto se čekalo sa epidemiološkim merama toliko da eksplodira broj zaraženih korona virusom i zdravstveni sistem dođe na ivicu pucanja.

Neki stručnjaci u ovoj meri vide više političkih nego ekonomskih motiva.

Ekonomista Goran Radosavljević ističe da se od početka vodi kontrolisana politika pomoći privredi, gde se namerno zaobilazi sektorska pomoć.

„Tu je isplata po 100 evra svakom punoletnom građaninu, pomoć penzionerima dva puta. A prema statistikama penzioneri su najmanje ugrožen deo populacije. Da su bar pomogli najsiromašnijim penzionerima ili siromašnim domaćinstvima. Mislim da su mere usmerene na ciljnu grupu glasača vladajuće partije“, zaključuje Radosavljević dodajući da je država još odavno morala da počne sa targetiranim merama onima koji su najviše pogođeni pandemijom.

On takođe pita zašto se svima isplaćivala minimalna zarada kada nisu svi sektori privrede jednako pogođeni, štaviše nekima, kao što je farmacija, ide bolje u vreme krize.

Mihailo Gajić iz Libeka podseća da u Srbiji ima 200.000 starih koji ne primaju penziju, a koji nisu obuhvaćeni ovom pomoći.

„Sa ekonomske strane očigledno je da su čuvali pare za ovu isplatu. Ova pomoć nema puno ekonomske logike. Istina penzioneri će tih 5.000 dinara potrošiti, povećaće se tražnja, ali poznato je da je multiplikator državne potrošnje relativno nizak. Dosta stvari, pa i netrajnih potrošnih dobara se uvozi, pa ova mera može da nam ostavi veći javni dug, a pomogne nemačku privredu“, ukazuje Gajić.

Sa socijalne strane, postavlja se pitanje zašto se svima pomaže, kada ima penzionera sa visokim penzijama kojima ova pomoć neće značiti bog zna šta.

„Sa toliko starih ljudi koji uopšte nemaju penziju, ovo je nepravlična mera“, smatra Gajić.

On objašnjava praksu od početka krize da se ide sa merama prema svima time da je država želela da spreči da ako da jednoj grupi da navale i ostale grupe da traže novac.

„Problem je što onda dajete nekima koji nisu u krizi, kao i onima koji propadaju. Ako za prvi paket možemo reći i da nije bilo vremena za analize, već za drugi paket od avgusta je bilo i te kako vremena da se identifikuju najugroženiji. Zato su naši paketi pomoći najobimniji sa manjim efektima“, zaključuje on.

Milošević: Penzionerima dat novac iz političkih razloga

<https://www.danas.rs/ekonomija/milosevic-penzionerima-dat-novac-iz-politickih-razloga-video/>

Urednik ekonomske rubrike lista Danas Aleksandar Milošević, odgovarajući na pitanja građana sa Tvitera, izjavio je da novac koji je obećan penzionerima nema nikakve veze sa ekonomijom.

„Penzioneri su kategorija koja uopšte nije ugrožena tokom ove korone. Njihova primanja su najstabilnija, neće se smanjivati i sigurno neće ostati bez njih. Novac koji je njima dat je iz političkih razloga, ili eventualno socijalnih razloga, ali nema veze sa ekonomijom niti koronom“, rekao je Milošević.

On je objasnio da će ekonomski efekti postojati kada se novac potroši, ali sigurno ne dugoročno. Sa druge strane, pomoć medicinskim radnicima, što takođe nema ekonomska opravdanja, jeste politika pomoći najugroženijima u pandemiji.

„Što se tiče subvencija turizmu, to je imalo svoje opravdanje, svoj efekat. Zapravo su subvencije bile od ekstremne koristi našoj privredi i sprečile da ljudi ostaju bez posla“, objasnio je Milošević.

Prema njegovim rečima, za ugostitelje niko u Evropi ili svetu nema dobro rešenje.

„Jedino što može da se uradi i što se svuda radi, jeste da se daju subvencije za radna mesta. To je ono što mi radimo. Određene zemlje koje imaju veliki udeo turizma u BDP-u su pribegle smanjivanju BDP-a na turizam. U Srbiji, međutim, iako postoji takav predlog, to ne bi bilo dobro rešenje“, rekao je Milošević.

On je dodao da bi se na ovaj način trajno smanjili prihodi, dok je kriza u turizmu izazvana pandemijom korona virusa privremen problem.

BETA/NOVA.RS

Srpski javni dug narastao na 26,69 milijardi evra

<https://nova.rs/vesti/biznis/srpski-javni-dug-narastao-na-2669-milijardi-evra/>

Javni dug Srbije na kraju oktobra ove godine iznosio je oko 26,69 milijardi evra, što je 56,9 odsto procenjenog bruto domaćeg proizvoda (BDP), objavilo je danas Ministarstvo finansija. Od kraja prošle godine javni dug je porastao za gotovo pet odsto,

Na kraju septembra javni dug je bio 26,60 milijardi evra, odnosno 56,7 odsto BDP-a.

Javni dug je na kraju prošle godine iznosio 23,94 milijarde evra, što je bilo 52 odsto BDP-a.

Deficit

Deficit budžeta Srbije na kraju oktobra ove godine iznosio je 347,6 milijardi dinara, jer su prihodi bili 1.031,1 milijardi dinara, a rashodi 1.378,7 milijardi dinara, objavilo je danas Ministarstvo finansija.

Samo u oktobru ostvaren je suficit od 16,6 milijardi dinara.

U oktobru su naplaćeni prihodi u iznosu od 116,7 milijardi dinara, od čega su poreski prihodi iznosili 100,6 milijardi dinara.

Najveći deo poreskih prihoda odnosi se na uplatu PDV u iznosu od 54,9 miliona dinara i akciza u iznosu od 26,2 milijardi dinara.

Neporeski prihodi ostvareni su u iznosu od 15,5 milijardi dinara.

Rashodi budžeta u oktobru su bili 100,1 milijardu dinara.

Rashodi za zaposlene su iznosili 25,6 milijardi dinara, transferi OOSO (fond PIO, RFZO, NSZ, fond SOVO) 20,6 milijardi dinara, kapitalne investicije 12,7 milijardi dinara, a subvencije 9,7 milijardi dinara.

Prema preliminarnim podacima, na nivou opšte države u periodu januar – oktobar ostvaren je fiskalni deficit u iznosu od 344,8 milijarde dinara i primarni fiskalni deficit u iznosu od 252,9 milijarde dinara.

Finansijska podrška porodicama sa decom nije po Ustavu

<https://nova.rs/vesti/biznis/finansijska-podrska-porodicama-sa-decom-nije-po-ustavu/>

Ustavni sud Srbije utvrdio je da četiri odredbe iz članova 17. i 18. Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom nisu u saglasnosti sa Ustavom.

Ove odredbe tiču se prava majke na "Ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta", a koja je u periodu od 18 meseci pre rođenja deteta ostvarivala prihode "po osnovu samostalnog obavljanja delatnosti".

Ustavni sud je međutim odbacio zahtev za obustavu izvršenja pojedinačnih akata preduzetih na osnovu osporenih odredbi ovog Zakona i odložio objavljivanje ove svoje odluke u "Službenom glasniku Republike Srbije" za šest meseci od dana donošenja.

Istom odlukom Ustavni sud je odbio predlog za utvrđivanje neustavnosti i nesaglasnosti sa potvrđenim međunarodnim ugovorom odredaba članova 13, člana 17, 18, 20. i 54. ovog Zakona i odredbe člana 12. stav 1. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Ova odluka Ustavnog suda doneta je na jučerašnjoj sednici, 3. decembra, objavljeno je na sajtu Ustavnog suda.

FONET/N1

Nezavisna kulturna scena Srbije: Neprimereni i opasni napadi iz Skupštine

<http://rs.n1info.com/Vesti/a680682/Nezavisna-kulturna-scena-Srbije-Neprimereni-i-opasni-napadi-iz-Skupstine.html>

Asocijacija Nezavisna kulturna scena Srbije (NKSS) osudila je kao "neprimerene i opasne" napade upućene iz Skupštine Srbije koji su usmereni na dramske umetnice i umetnike, "kojima se crtaju mete i preti im se proterivanjem iz zemlje".

"Reći da je kultura danas u Srbiji na margini društva jeste patriotski čin i tačna dijagnoza, potrebna da bi stvari mogle da se menjaju na bolje, a odgovoriti na to vređanjem i pretnjama je znak slabosti vladajuće elite, ali nažalost i manir narodnog poslanika vladajuće koalicije Marka Atlagića, koji je već poznat javnosti po napadima i pretnjama na novinare, koje je nedavno iz skupštinske klupe nazivao "izdajničkim bitangama", navedeno je u saopštenju NKSS.

Ovde problem nije samo verbalna agresija, neprimeren rečnik i nedostatak sposobnosti za komunikaciju, već i to što takav govor dolazi sa skupštinske govornice i ulazi u javni prostor sa mesta autoriteta i zato te napade ne treba shvatiti olako ističe NKSS.

Takav način javnog blaćenja svih koji kritički govore, smatra NKSS, nastavlja se na niz pretnji i napada na umetnike i radnike u kulturi od huligana koji upadaju na izložbe, televizija koje daju

prostor ovakvim napadima, anonimnih portala koji sprovode "istrage", a paralelno sa tim i od strane poslanika, pa i donedavnog ministra kulture.

U saopštenju je upozoreno i da "tabloidi crtaju mete na čela filmskih reditelja i radnika, kao i svih neistomišljenika koji se usude da ukažu na zloupotrebe i greške u načinu na koji sistem funkcioniše".

"Cilj svih tih napada je da se izazove strah i autocenzura, da se spreči mogućnost da bilo koja slobodna kritička misao bude izgovorena ili na bilo koji način iskazana", ističe asocijacija NKSS, osuđujući sve napade na umetnost i slobodu govora.

Asocijacija zahteva reakciju nadležnih, predsednika Skupštine Srbije, premijerke, a posebno Ministarstva kulture i informisanja, naglašavajući kako je njihova dužnost da "javno osude svaki govor mržnje u društvu, a pogotovo onaj koji se odnosi na umetnike i radnike u kulturi".

Zajedničko saopštenje potpisali su Asocijacija Nezavisna kulturna scena Srbije, Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine i Stanica Servis za savremeni ples.

Veća cena vode u Beogradu od Nove godine

<https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/ve%C4%87a-cena-vode-u-beogradu-od-nove-godine>

Od 1. januara 2021. godine stanovnici Beograda plaćaće naknadu za isporučenu vodu i odvođenje otpanih voda za pet odsto skuplje nego do sada, saopštilo je JKP "Beogradski vodovod i kanalizacija".

Tako će domaćinstva i sportsko-rekreativni centri, odnosno bazeni, kubik tečnosti plaćati 59,64 dinara, odnosno 24,04 dinara za odvođenje otpadnih voda.

"Ostali potrošači" vodu će plaćati 98,4 dinara, a za kanalizaciju 52,95 dinara.

U "Beogradskom vodovodu" kažu da će prosečno domaćinstvo vodu i njeno odvođenje plaćati 80 dinara skuplje, a da je cena usluge poslnji put korigovana 2016. godine.

Prethodno je to javno komunalno preduzeće od gradskih vlasti tražilo da povećaju cenu svojih usluga za 11 odsto, ili oko 150 dinara.

U međuvremenu, od septembra prošle godine, na računu za "Infostan" našla se i fiksna naknada od oko 130 dinara za "pogonsku spremnost sistema", namenjena održavanju i ispiranju vodovodne mreže, koju korisnici plaćaju nezavisno od potrošnje vode.

"Zaštitnik preduzetnika i privrednika": Isplata minimalca nije pomoć, već dodatna obaveza

<https://novaekonomija.rs/vesti-iz-zemlje/za%C5%A1titnik-preduzetnika-i-privrednika-isplata-minimalca-nije-pomo%C4%87-ve%C4%87-dodatna-obaveza>

Udruženje "Zaštitnik preduzetnika i privrednika Srbije" ocenilo je danas da najavljena isplata jednog minimalca za određene delatnosti "nije pomoć, već dodatna obaveza za privrednike koji će na zaradu morati da za dobijeni iznos plate poreze i doprinose uz dodatno uslovljavanje u vidu neotpuštanja".

Zbog toga, ta organizacija je ponovo pozvala Vladu Srbije da otpiše obaveze koje se zbog umanjenja ili potpunog stopiranja poslovanja "nemaju odakle isplatiti", te da je mera koju je najavio predsednik Aleksandar Vučić "diskutabilan potez kojim se nanosi nepopravljiva šteta domaćoj privredi".

"Dodatno uvedene mere koje propisuju zatvaranje malih radnji od 5. decembra do 8. decembra teraju nas da se zapitamo koga to država pomaže, ako u vidu imamo činjenicu da će veliki lanci ostati otvoreni. Neminovno je da će se usled zatvaranja radnji koje možemo pronaći u komšiluku stvoriti veća koncentracija ljudi u lancima supermarketa i prodajnih objekata koji osim prehrambenog asortimana imaju i prateći program, što nas dovodi do preispitivanja ove mere donete iz epidemioloških razloga", navodi se u saopštenju.

Udruženje dodaje i da to što se merama ne zabranjuje promet ostalih artikala znači da se zapravo pomaže velikim lancima da "nastave, ili čak poprave svoje poslovanje", dok će se malim radnjama u potpunosti zabraniti rad, bez smanjenja nameta.

"Ne možemo ovo da prećutimo i ne možemo da ne istaknemo očiglednu primenu dvostrukih aršina u ovoj opasnoj ekonomskoj igri koja direktno ugrožava opstanak državljana Srbije koji su u svoj posao uložili sve što su imali i koji su odgovorno, čak i za vreme krize, plaćali sve nametnute obaveze do poslednjeg dinara", smatraju u Udruženju.

Zbog toga, dodaju da je jedina adekvatna pomoć za spas male privrede ispunjenje zahteva koje su i ranije iznosili, poput otpisa poreza i doprinosa za period kada su isplaćivani minimalci ili deo minimalaca, omoć ugroženim sektorima, pravedan model uvođenja frilensera u poreske tokove. Takođe zahtevaju i ukidanje akontacije poreza na dobit, kao i promenu poreskog sistema na progresivan, pravedniji i transparentniji način, ukidanje novih parafiskalnih nameta kao što je eko-taksa i "prestanak korišćenja inspekcija kao sredstvo iznude".Jednaka primena zakona za sve